

**Performance Testing Project (PTP):
Uyghur Guidelines for Presentational Speaking Skills
(Sustained monologue)**

Novice: This level is characterized by the ability to give oral descriptions on various subjects and to present ideas, opinions, and concepts orally to an audience of listeners.

Novice: The Novice level is characterized by the ability to give brief oral description/presentation with isolated words and phrases.

Novice 1

- The speaker is able to present only short and rehearsed statement.
- Speech is halting except for short memorized expressions.

Student Sample

بىزنىڭ ئۆيىمىز ئىندىيانىدا. دادام دوختۇر، ئاپام ئىشلىمەيدۇ. سىڭلىم ئوتتۇرا مەكتەپتە... مەممەم خاتا..... تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە ئوقۇيدۇ. مەن ئالىي مەكتەپتە ئوقۇيمەن. ئاكاممۇ ئوقۇتقۇچى. ئۇ توي قىلغان. ئۇنىڭ ئائىلىسى... كەچۈرۈڭ... ئايالى ۋە ئۈچ بالىسى بار. ئىككى ئوغۇل، بىر قىز. مەن ئاكامنىڭ بالىلىرىنى ياخشى كۆرىمەن. ئۇلار بەك ئوماق. ئۇلار دائىم خوشال..... ئۇلار ساغلام.

- Despite some systemic evidence, range of both morphological and syntactic structures is very restricted. Errors of structures are quite frequent (**Appendix 1**)
- Vocabulary is limited to basic objects, numbers, and activities, but the complete mastery of those words is rare.

Numbers: one, two, three... ten	بىر، ئىككى، ئۈچ... ئون
Kinship terms: mother, father, sister, brother...	ئانا، ئاتا، ئاكا، ھەدە، سىڭىل، ئۇكا، ئەر...

- Pronunciation is acceptable only when produced in isolated words. However, when combined in phrases or sentences, a heavy accent makes understanding difficult and often requires repetition (**Appendix 1**).
- Word stress, intonation, and tone (Suprasegmentals) are quite flawed.
- Little evidence of knowledge of registers (formal vs. Informal)
- The speaker can handle only limited number of straightforward follow-up questions with some help of repetition and paraphrase.

Where are you from?	سىز قەيەردىن سىز؟
I am from Urumchi. How about you?	مەن ئۈرۈمچىدىنمەن. سىز چۇ؟
Are you a student?	سىز ئوقۇغۇچىمۇ؟
I am a teacher. How about you?	مەن ئوقۇتقۇچىمەن. سىز چۇ؟
Do you have parents? Do you have siblings?	ئاتا- ئانىڭىز بارمۇ؟ ئاكا- ئۆگلىرىڭىز چۇ؟
Where do they live?	ئۇلار قەيەردە تۇرىدۇ؟

Novice 2

- The speaker is able to present an oral statement on a topic related to his/her everyday life, and also can simply describe some pictures.
- Speech is slow and contains unnatural pauses groping for words.

Student samples:

مېنىڭ ئاتا- ئانام، ئاكام، سىڭلىم بار. بۈگۈن ھاۋا ياخشى، سوغۇق ئەمەس. تۈنۈگۈن بەك سوغۇق ئىدى. مەن بۈگۈن خوشال. بۈگۈن دەرسلىرىم كۆپ ئەمەس. ھازىر مەن كۈتۈپخانىغا بارىمەن. ئاندىن مەن تاماق يەيمەن.
مېنىڭ دادام يازغۇچى، ئاكام دوختۇر. سىڭلىم مەكتەپتە ئوقۇيدۇ. مېنىڭ قىز دوستۇم بار. يازدا مەن شىنجاڭغا بارىمەن.

Description of the picture

بۇ رەسىمدە ئۈچ قىز بار. ئۇلار ئۇيغۇر. ئۇلار بەك خوشال. مېنىڭچە ئۇلار ئۈرۈمچىلىك. ماۋۇ قىز چوڭراق. بەلكىم ئۇ ۱۲ ياش. ماۋۇ قىز ئەڭ كىچىك. بەلكىم ئۇ ۵ ياش. ئۇلار بەك ئوماق...
بۇ رەسىمدە بىر قېرى بوۋاي بار. ئۇ بەلكىم ۷۰ ياش. ئۇ خېلى تېتىك ۋە ساغلام. ئۇ ئالدىراش ئەمەس. ئۇ خوشال. ئۇ ھەر كۈنى بازارغا بارىدۇ. بازاردىن ئۇ قوغۇن ئالىدۇ...

- Range of both morphological and syntactic structures is narrow. There is some evidence of controlling such structures - usually consisting of high frequency verbs and auxiliary verbs - but with some error types (**Appendix 1**).
- Pronunciation, stress, pitch and accent are poor and heavily influenced by another language.

Range of vocabulary is limited to the following high frequency words; basic objects, number and common verbs and adjectives.

Student samples:

Everyday life:	مەن ھەر كۈنى كۈتۈپخانىغا بارىمەن.
Family (immediate and extended):	ئاكام مەكتەپتە ئىشلەيدۇ.
Leisure activities, hobbies, likes and dislikes:	ۋاقتىم بولسا، كىتاب ئوقۇيمەن، كىنو كۆرىمەن.
Autobiography:	- يىلدا، كەچۈرۈڭ، 2005- يىلى مەن 2005 شىنجاڭغا بارغان... بارغان ئىدىم. ئۇ يەردە مەن ئازراق ئۇيغۇرچە ئۆگەندىم. 2006- يىلى مەن ئىندىيانا ئۇنىۋېرسىتېتىغا كەلدىم.

- Most utterances are not appropriately linked together because cohesive devices are missing or confused. Mostly used cohesive devices include:
 ۋە- **and**
 لېكىن، ئەمما- **but (however)**
 چۈنكى- **because**
- Some evidence of knowledge of one register (either formal or informal)
- The speaker can cope with only a limited number of straightforward follow-up questions asked clearly and slowly.

Is there restaurant around here? Can you call on Sunday? Are you going to the party? When are you going to Xinjiang? Did you go to Xinjiang? What did you eat?	بۇ يەردە ئاشخانا بارمۇ؟ يەكشەنبە كۈنى تېلېفون قىلامسىز؟ ئولتۇرۇشقا بارامسىز؟ شىنجاڭغا باردىڭىزمۇ؟ نېمە تاماق يېدىڭىز؟
---	---

Intermediate: The intermediate level is characterized by the speaker's ability to:

- Give straightforward description/presentation on a familiar topic
- Take follow up questions which are given in a clear and slowed speech

Intermediate 1

- The speaker is able to give simple oral descriptions on a familiar topic within his/her field of interest, to provide brief explanations for opinions, and to develop a short argument.
- Speech is frequently hesitant.

Student samples:

۲۰۰۵ - يىلى مەن ئۈرۈمچىدىن كەشكەرگە (قەشقەرگە) باردىم. ئۇ يەردە ئۇيغۇرلار كۆپ ئىكەن. ئۈرۈمچىدە خەنزۇلار بەك كۆپ، لېكىن ئۇيغۇرلار كۆپ ئەمەس. كەشكەردە مەن ناھايىتى كۆپ سامسا، پۇلۇ يېدىم... بەك تەملىك... ئۇيغۇر تاماقلار (تاماقلىرى) ئىنتايىن ياخشى، مېنىڭچە. جۇڭگوچە تاماقلارمۇ بەك ياخشى... كەشكەردە بازارلار بەك كۆپ ۋە چوڭ. مەن دادام ئۈچۈن... دادامغا دوپپا ئالدىم. كەشكەردە (قەشقەردە) ھازىر مەندە (مېنىڭ) ئۇيغۇر دوستلار (دوستلىرىم) بار... مەن يەنە كەشكەرگە (قەشقەرگە) بارىمەن... بارماقچىمەن. لېكىن مېنىڭ ھازىر پۇلۇم يوق. ھازىرچە مەن ئۇيغۇرچە ياخشى ئۆگىنىشىم كېرەك.

- Range of both morphological and syntactic structures is limited. The structures produced in basic constructions are mostly correct and the common forms of verb tenses and aspects emerge but with frequent errors in formation and selection (**Appendix 1**).

بۈگۈن بەك ئىسسىق. بۇنداق ھاۋانى ياخشى كۆرمەيمەن. مەن سوغۇقراق ھاۋانى ياخشى كۆرۈمەن.....
مېنىڭ كۆپ تاپشۇرۇقۇم بار. ھەر بىر دەرس ئۈچۈن مەن ئاز دېگەندە يۈز بەت ئوقۇشۇم كېرەك. شۇڭا، مەن خېلى ئالدىراش. لېكىن دەرسلىرىم قىزىق. دېمەك مەن تىرىشىپ ئوقۇيمەن....
بۈگۈن مەن دوستۇم بىلەن كۈتۈپخانىغا بارىمەن. بىز ئۇ يەردە تاپشۇرۇق ئىشلەيمىز. بۇنىڭدىن سىرت بىز يەنە كىنو كۆرۈمىز... قايسى كىنو؟ ھازىرچە مەن بىلمەيمەن.... بىز قارايمىز. ئاندىن بىللە تاماقخانىغا بارىمىز ۋە ياخشى تاماق يەيمىز... مېنىڭچە بىز مېكسىكا ئاشخانىسىغا بارىمىز....

- Range of vocabulary may extend beyond the high frequency words but vocabulary of moderate size makes the speaker hesitate and produce unnecessary circumlocution.
- Pronunciation and some suprasegmentals become intelligible enough to get the meaning across. However, the speaker still has difficulty in producing several sounds correctly.
- Some basic cohesive devices are used to link utterances together, but the same cohesive devices are repeatedly used and in longer utterances the speaker has a hard time sustaining coherent structures. Cohesive devices:
- دىن سىرت (باشقا، تاشقىرى) - **besides that**
شۇڭا، شۇنىڭ ئۈچۈن - **therefore**
دېمەك - **so**
ئاز دېگەندە - **at least**
- Some evidence of knowledge of both registers (formal and informal)
- The speaker can take various follow-up questions but only asked in slow speech.

Intermediate 2

- The speaker is able to give simple oral descriptions on a various topics within his/her field of interest, to provide brief explanations for opinions, and to develop arguments.
- Speech is sometimes hesitant with some unnatural rephrasing and groping for words.
- Range of both morphological and syntactic structures is still limited. The learner has a good grasp of basic structures; however, errors are still evident in complex constructions (**Appendix 1**).

Student samples:

مەن بۇ مەۋسۇمنىڭ دەرسلىرىدىن ئىنتايىن خوشال. بىرىنچىدىن، ھەممە سىنىپلىرىم مەن ئۈچۈن بەك مۇھىم. ئىككىنچىدىن، مەن ئۆزۈم شۇ سىنىپلارنى تاللىدىم..... گەرچە ئۇلار تەس بولسىمۇ، مەن ئۇلارنى ياخشى كۆرىمەن. ھازىرچە ئۆگىنىشىم ئانچە جىددىي ئەمەس، شۇڭا بېسىمۇ يوق. ھەر كۈنى ئاستا- ئاستا كېرەكلىك كىتابلارنى ئوقۇپ چىقىۋاتىمەن..... بەزىدە پروفېسسورۇم بىلەن كۆرۈشۈپ يېزىۋاتقان ماقالىلىرىمنى مۇزاكىرە قىلىمەن. ئىشقىلىپ، ئۆگىنىشىم يامان ئەمەس.

جۇڭگودا مېنىڭ كۆپ ئۇيغۇر ۋە خەنزۇ دوستلىرىم بار. مەن ئۇلار بىلەن ئالاقىلىشىپ تۇرىمەن. بەزىدا بىز تورا كۆرۈشۈپ سۆزلىشىمىز. مەن ئۇيغۇر دوستلىرىمدىن ئۇيغۇرلارنىڭ مەدەنىيىتى ۋە تارىخى توغرىسىدا سورايمەن. گەرچە شىنجاڭغا بىر نەچچە قېتىم بارغان بولساممۇ، لېكىن بىلمەيدىغان نەرسىلىرىم بەك كۆپ..... مېنىڭچە، ئۇيغۇرلارنىڭ تارىخى ۋە مەدەنىيىتى ئىنتايىن قىزىق.... تۈنۈگۈن بىر خەنزۇ دوستۇمدىن خەنزۇچە ژۇرناللار ۋە بىر سومكا ئالدىم. ئۇ پوچتا ئارقىلىق ئەۋەتكەن. مەن بەكمۇ خوشال بولدۇم.....

- Range of vocabulary may extend beyond the high frequency words but still limited.
- The speaker shows noticeable improvement in areas of pronunciation, intonation and pitch. However, occasional mispronunciations still occur in extended utterances.
- The speaker is able to link short utterances together using appropriate cohesive devices. However, the number of such devices is still limited.

well... anyway	ئىشقىلىپ
firstly	بىرىنچىدىن
secondly	ئىككىنچىدىن
in my opinion	مېنىڭچە

- Evidence of knowledge of both registers in certain context.
- The speaker can take various follow-up questions with less requests for repetition.

Advanced: The advanced level is characterized by the speaker's ability to

- Give a clear and detailed presentation on a wide range of topics
- Take a series of follow-up questions with fluency

Advanced 1

- The speaker is able to give clear and detailed descriptions, and systematically developed presentation with main points and relevant supporting details within his/her field of interest.

Student samples:

ھازىر ئابدۇرېھىم ھېيتنىڭ ناخشىلىرىنى ئاڭلاۋاتىمەن. مەن ئۇنى ئۈرۈمچىدە بىر يەردە ئۇچرىتىپ قالدىم. ئۇنىڭ ئاۋازى بەك چوڭ، ئەمما بويى خېلى پاكار. ئاڭلىشىمچە، ئابدۇرېھىم ھېيت بەش- ئالتە يىلدىن بېرى غۇلجا، قەشقەر، ئاتۇش قاتارلىق خەلق ناخشىلىرىنى ئۇنئالغۇغا ئالدىكەن. ھازىر ئۇ ئۈچ يۈز - تۆت يۈز ناخشىنى ئۇنئالغۇغا ئاپتۇ، ئەمما نېمىشقىدۇر پىلاستىنكىلىرىنى تېخى ئىشلىمەپتۇ

ئۇيغۇر خەلق ناخشىلىرى دېسەك، مېنىڭ ياخشى كۆرىدىغان ناخشىلىرىم بەك جىق..... ئىشقىلىپ، ھەر يارلىك ناخشىلاردىن بەك ئوبدانلىرى بار. ئاتۇش ناخشىلىرىدىن "يا دوست"، "گۆھەر زېمىن" دېگەن ناخشىلارغا بەك ئامراق. قەشقەر ناخشىلىرىدىن "ئادارگۈل"، "ئەل ئامان" قاتارلىقلارنى ياخشى كۆرىمەن. شۇنىڭدىن سىرت، خوتەندە مۇھەممەت توختى ئىسىملىك بىر ناھايىتى ئوبدان ناخشىچى بار. ئۇ ئەسلى دېھقان ئىكەن، ئەمما ھەم ناخشا ياخشى ئېيتىدۇ، ھەم دۇتارنى ياخشى چالىدۇ. ئادەتتە ئۇنىڭ بىلەن ئۈچ داپچى، بىر ساپايچىمۇ چالىدۇ، شۇڭا ناخشىلىرىنىڭ رىتىمى بەك ئوبدان. بەزى ناخشىلىرىدا سۇناي، نەي، بالىمان قاتارلىق چالغۇ ئەسۋابلىرىمۇ بار. راستىنى ئېيتسام، مەن ئۇيغۇر ناخشىلىرىنىڭ مەزمۇنىنى چۈشەنسەممۇ، ئەمما تېكىستنى تولۇق چۈشەنمەيمەن.

- Speech is effortless and smooth but still in non-native speed.
- Range of both morphological and syntactic structure is larger but not complete linguistic structure is generally controlled but indicates some weakness (**Appendix 1**).
- Range of vocabulary is large but not covered for low-frequency words.
- Evidence of knowledge of both registers in a variety of context but not with complete control of them.
- The speakers can take a series of questions asked in a normal speed.
- The speaker can pronounce most individual sounds correctly but not with complete control of stress, intonation and pitch.
- The speakers can produce cohesive utterances, but some cohesive devices break down in the extended speech.

in some reasons	نېمىشقىدۇر
according to what he says	ئۇنىڭ گېپىگە قارىغاندا
etc.	قاتارلىق
as I heard	ئاڭلىشىمچە
to be honest	راستىنى ئېيتسام

Advanced 2

- The speaker is able to give clear, elaborate descriptions and well-structured presentation of complex subjects.
- Near native-like fluency, effortless and smooth.

Student samples

- يىلى 10- ئاينىڭ بېشىدا شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى خىتاي دۆلەت بايرىمى مۇناسىۋىتى بىلەن 2005 ئوقۇغۇچىلارغا بىر ھەپتىلىك دەم ئېلىش بەردى. شۇ چاغدا بىر ئاغىنەم مېنى يۇرتىغا تەكلىپ قىلدى. ئۇنىڭ يۇرتى..... ئاقسۇ شەھىرى ئۈچتۇرپان ناھىيىسىدە. ئۇنىڭ ئاتا- ئانىسى بىلەن بىر نەچچە كۈن تۇرۇپ، مەھەللە ئايلىنىپ ئويىندۇق. بىر كۈنى سەھەردە بىر تاغقا چىقتۇق. مەن ئۆزۈم بۇ تاغنىڭ تارىخىنى ئېنىق بىلمەيمەن، ئەمما ئاغىنەم ماڭا بىر ھېكايە سۆزلەپ بەردى. ئۇنىڭ دېيىشىچە، چىڭ دەۋرىدە بۇ يەردىكى ئۇيغۇرلار چىڭ پادىشاھىغا قارشى ئىسىيان كۆتۈرۈپتۇ..... چىن ئارمىيىسى ئىسىياننى باستۇرغاندىن كېيىن، پادىشاھ كىشىلەرنى جازالاي مەن دەپ، ئۈچتۇرپاننىڭ چىرايلىق قىزلىرىدىن ئالتە- ئەتتىسىنى خوتۇنلۇققا ئالماقچى بوپتۇ. لېكىن قىزلار ئۆز خەلقىگە ئامراق بولغاچقا، ئۇلار شۇ تاغدىن سەكرەپ، ئۆزۈنى ئۆلتۈرگەن ئىكەن. ھېكايىنىڭ ئاساسى مەزمۇنى شۇ.....

مەن «قەلب رىشتىسى» دېگەن كىنۇنى كۆرۈپ بولدۇم. بۇ كىنۇ بۇرۇنقى ئويلىغىنىمدىن ياخشىراق ئىكەن. مېنىڭچە، رېژىسسور ۋە ئارتىستلار پېرسوناژلارنىڭ ئىچكى دۇنياسىنى خېلى ياخشى ئىپادىلىگەن. رەنا گەرچە شەخسىيەتچى بولسىمۇ، ئۇ ئاستا- ئاستا ئادەم بولۇشنى ئۆگىنىدۇ. كىچىك قىزغا ھېسداشلىق قىلدىم. ئۇ رەنا بىلەن ئانىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قالدۇ. كىنۇنىڭ ئاخىرىنى ياقىتۇرمىدىم. ھەقىقىي تۇرمۇشتا بىر نەچچە كۈرەشلەرنىڭ بىردىنلا ھەل بولۇشى پەقەتلا مۇمكىن ئەمەس دەپ ئويلايمەن. كىنۇدىكى مۇزىكىنىمۇ ئانچە ياقىتۇرمىدىم. مېنىڭچە ئۇنداق ئېلېكترونلۇق مۇزىكىنىڭ ئانچە جېنى يوق.

- Range of both morphological and syntactic structure is extensive. Linguistic structure is well controlled but under pressure or tension, the forms tend to deteriorate (**Appendix 1**).
- Range of vocabulary is broad including some low-frequency words and one can frequently produce general vocabulary but at this level the speaker often fails to distinguish subtle differences among close synonyms and to provide appropriate collocations.
- Knowledge of both formal and informal registers is almost complete. However, the speaker may miss cultural and local references.
- The speaker links utterances together using appropriate cohesive devices, and the number of such devices is large. However, overall speech is not entirely coherent.
- The speaker can respond a series of questions at various speed with fluency and spontaneously.

Superior

- The speaker is able to produce smoothly flowing well-structured presentation of a complex topic confidently and articulately to an audience unfamiliar with it.
- Complete range of morphologic and syntactic structures
- Range of vocabulary is extensive as that of an educated native speaker. The choice of words is accurate and the speaker can distinguish nuances of close synonyms and collocational knowledge is mostly correct.
- There are no noticeable mispronunciations and pitch and intonation do not contain non-nativeness. However, some foreign accents do not make the speaker taken for a native speaker.
- The speaker can produce cohesive utterances in the extended speech using various appropriate cohesive devices.
- Evidence of complete control of both formal and informal registers and almost full control of cultural references
- The speakers can handle difficult and even hostile questions effectively.